

Myndaframsýning.

Teir triggir ungu málarnir, ið hœvdu framsýning her í Havn í fjór aftan Ólavsskú: William Heinesen, S. E. Joensen og Jacob Olsen hœvdu nú um dagirnir bœði fólki inn at siggja, hvat ið teir hava ævrikað í vár (og í vetur), og var henda framsýning eins nógv vitjað og hin í fjór, og óvæð eins væl fagnað av fólki yvirhœvur.

Teir hava allir triggir tikið seg fram, hvør eftir sinari leið, so henda framsýningin var ikki minni forvitnislig og eins fjølbroytt og hon ifjór var.

Mest hœvur en William Heinesen. Hann átti ta bestu myndina, ið framsýnd var, ið óvæð eisini er tann besta, hann enn hœvur gjørt: ein skreyttmynd, har hann sera væl hevur fingið fram samanspelið millum ljós og skugga, tá solin setur, eyrvikan glitrar blá móti tí døkka lyngi, meðan tindarnir fjart burturi lána ljós frá tí guldryppandi luft. Meðan hann ifjór mest hœvði málað trøll, risar og yvirhœvur helst myndir til gamlar sagnir og ævintýr, hevur hann í ár eins nógv lagt dent uppá náttúrmyndir, bæði slíkar málaðar eftir fyrimyndum — serliga góð var ein lítill mynd av teim gomlu húsum í Puntanum — og eisini slíkar, ið hann hevur skapað úr sínum egna hœvði, og sum summar vœru heilt monumentalar í teirra ríkidømi, her mugu serliga verða nevndar «Vármorgun» og «Sím».

Frálíkar góðar myndir til sagnir vœru «Snopprikur» og «Vakurleikin og beistið»; hetta seinasta evnið hevur lokað hann til at gera fleiri myndir, og var uttan íva tann minsta av teimum nógv tann besta.

Enn má verða tikið fram ein góð mynd av harra Bjørson her í Havn.

S. E. Joensen hevur í ár lagt meira dent uppá lítir og lítasæl enn í fjór, og hevur hann í summum av myndunum fingið heilt væl fram tað glitrandi ljósið, ið solin breiðir yvir brim, ella ið eins og streynar fram undan einum skýggj, sum solin stendur aftan fyri. Serliga hevur hetta eydnast honum í myndini «Brim og sól», sum er sera væl málað, tað standa skýggini ikki mátt við hitt frálíka brottið, ið er tað, ið gevur myndini kraft og ljómandi liv. Skýggj eru yvirhœvur tað, sum S. E. Joensen minst hevur lagt dent uppá; eins og tað er skiligt, at hann enn meira royndir at avmynda náttúrina enn at «sumrykja» hana.

Brimmyndir hansara eru betri enn ifjór; hann hevur fingið nógv fleiri lítir fram í brotumum og ljósspelið, ið hann — sum áður nevnt — ifjór ikki tókst nógv at geva gætur, hevur hann nú lagt serligan dent uppá at fáa fram.

Nevnst mugu «Várgarur í Mykinesfirði», við gólvandi sól yvir bláan fjørð, djúpum skuggum í dølunum á Vágalandinum og kraftfullum skýggjum á luftini, fóstum, hvítum skýggjum við undirljósi, og sæst her, at hann eisini man duga at mála skýggj, um hann gevur ser far um tað.

Ein náttúrmynd, sum ikki má verða burturúrsligoynd er «Sóltáms», har hann sera væl hevur fingið fram hitt flogva, darrandi ljósið, ið breiðist yvir svørðin og sjógvinn inni við land, ein summarlag tá solin kámt lýsir fram glognum hitt fjálga, letta mjørkatámið.

Persónsmyndirnar eru áhugaverdar, og myndin av beiggjanum er kanska tað besta, S. E. Joensen enn hevur málað.

Sjálvt um hann enn hevur nógv eftir at læra, prógva alt í alt myndir hansara, at hann hevur gætur, ið eiga at fáa alla ta rokið og hjálpi, ið honum veitast kann, vónandi við lögtingið í ár veita honum tann styrki til at koma burtur at læra, sum hann sakti um ifjór.

Jacob Olsen, sum ifjór hœvði bert fáar myndir, hevur í ár ein fullan vegg, og er ikki minst framstig at siggja í myndum hansara.

Eisini hann hevur málað persónsmyndir, ið eru rættlaga góðar, men betri eru kortini náttúrmyndir hansara, t. d. «Frá Runding» og ein frálík kavamynd.

Skýggj málur hann sera væl, t. d. í kavamyndini og ikki minst í «Skinnherjun», ein sera góð mynd til eina kenda søgn. Hann hevur málað gandakellingina í teirri stund tá hon svimur um fjørðin og verður til stein, og hevur tað eydnast honum sera væl. Tað er eins ogein sær andlit hennara stírdna til grót meðan aldurnar skola uttanum hana og Koltur eins og í hamferðarljósi stigur fram í einum glotta á ilveðursluftini.

Nakrar pennateikningar vœru ikki minst góðar, serliga ein av Húsabrugv. Alt í alt var framsýningin hesum ungu monnum til heiður og gevur hon góðar vónir um modernað kunstnerisk liv í Føroyum.

Richard Long.

Aftur av Suðurlandinum.

Nú koma sluppurnar heim frá hond. Fiskiskapurin hevur verið ógvuliga góður, tey bestu eru komin uppítróti 1200 skpd. íalt, men ikki er veiðan eins góð hjá øllum; men tó vera 400 til 500 skpd. vanligur fiskipkur.

Skip komin 13. mai:

Fyri Eidiðshamar: «Suðuroy» 32.000, «Havagasin» 23.000.

Á Vestmannaeyri: «John Brown» 22.000, «Milly» 31.000, «Mölin» 26.500, «Flower of the Forrest» 36.000, «Alfarið» 29.000, «William Steffensen» 27.000, «Fram» 29.000, «Queen Victoria» 32.000.

Á Klakksvík: «Sæborg» 33.500, «Phebe» 32.000, «Svinoy» 43.000, «Fugloy» 30.500, «Caronet» 26.000, «Carlton» 26.000, «Henry Freemann» 56.000, «Polarstjornan» 50.000, «John Bull» 40.000, «Haraldur» 27.000, «Vidoy» 18.000, «Solo» 15.500, «Gudrun» 25.000, «Eklipptica» 47.000, «Ester» 30.000.

«Solo» hœvði harumframt 25 skpd. undir Føroyum. «Gudrun» 1000 bankfiskar.

Á Tvøroyri: «Hanna» 43.000, «Skarstein» 35.000, «Vestvart Ho» 27.000, «Sjana» 23.000, «Riddarin» 38.000, «Falkurin» 44.000, «Langanes» 37.500, «Orvingur» 23.000, «Sölan» 16.500.

Tórshavn: «Nólsoy» 27.000, «Prinsesse Marie» 25.000, «Buttercup» 30.500, «C. & M. Slater» 18.000, «Harry» 48.500, «Queen» 17.000, «Saltaire» 22.000, «Tre Søskend» 24.500, «Knorrur», 24.000, «V. G. Marchal» 17.500, «Kara» 9.000, «Titania» 27.000, «Verdandi» 35.000, «Andrea» 12.000, «Silver Belle» 27.000.

Fuglafjörður: «Pilot» 23.000.

Fiskasalan og prisurin.

Ein hópur av fiski er seldur í Íslandi fyri tolliligan góðan pris. Tað hevur verið nógv tos um at hetta ikki var beint gjørt av fólkinum at lata Íslendingar fáa fiskin; men sum viðurskiptini eru, kann einki sigast um tað, tí Íslendingar buðu peningin í hondina, nú skipini koma heim, bjóða okkara sterkastu reiðarar 32—33 oyr. pr. kg móti kontraktmessigari betaling til 1. nov. eila móti 3 mánaðar vaxli og diskontoavdrátti. Hetta er hvat reiðarar bjóða, men tað sigst at hægri boð eru frammi: 34—35 oyr. kg og tað mátti verið rimuligari prisur, um tað er sagt sum orð gongur at ein kendur Føroyingur, ið skal hava 20.000 pk. fyri eitt enskt firma, bjóðar 39 sh. fyri pakkin av 7½ klippíski 28—32 stertar at avskipa í juni—juli. Tey fyrstu skipini ið heimkomu, flugu 38 oyr. fyri kg. so prisfallið tókst at vera á veg. Fiskurin er eisini nógvur

á Íslandi og í Noregi, so tað er væntandi, at marknaðurin verður trønglur einaferð.

Ein hjálpi fyri fiskaprisin er tað, at ið eru fleiri keyparar frammi enn vant er at vera og hœvið tað verið í enn størri mæt um vit hœvdu beinvegis ferð, (rute) til Ongland (Hull) og Spania (Bilbao), tí har eru mangir smærri avtakarar, sum fegin vilja hava nakað av klippíski, men ikki eru førir fyri heilan farm. Teir venda sær nú bert til stórkeyparar; men hœvdu vit regluliga rutur, keyptu teir ivaaleyst beinvegis hvør sær í Føroyum.

Fiskiskapur Noregs 1926.

28. april vœru flugnar 53,4 milliónir íalt, harav farnar í salt 30,6 milliónir. Undanfarnu ár var veiðan:

1927	56,1 mill.	harav saltað	32,5 mill.
1926	60,6 —	—	34,5 —
1925	38,9 —	—	23,6 —
1924	40,1 —	—	25,5 —
1923	37,3 —	—	21,4 —
1922	33,7 —	—	18,1 —
1921	24,6 —	—	17,9 —
1920	32,8 —	—	20,4 —

5. mei vœru flugnar ca. 55,2 mill. og harav farnar í salt ca. 30,9 mill. Um somu tíð undanfarnu ár var veiðan:

1927	57,2 mill.	harav saltað	32,6 mill.
1926	65,2 —	—	36,1 —
1925	41,8 —	—	24,4 —
1924	44,0 —	—	26,3 —
1923	40,3 —	—	22,1 —
1922	37,0 —	—	18,6 —
1921	35,2 —	—	17,9 —
1920	33,3 —	—	20,6 —

A Finnmarkini er lítill fiskur at fáa í ár afturimóti undanfarnu árum og prisurin er ikki góður, 8—12 oyr. kg fyri sløgjan torsk.

Við Lofoten hevur fiskiskapurin harafturimóti verið óføra góður í ár. Árið ifjór undantakandi, er árið í ár besta fiskiárið við Lofoten sum verið hevur síðani 1895.

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Thorshavns Byråd.

Fredag den 11. ds. afholdt Byrådet ordinært Meeting. 7 Medlemmer deltog en Tid i Rådets Forhandlinger. Evensen og Heinesen var slet ikke tilstede.

Vedrørende Opkørselen fra Havnen forties en lang og, til Tider, trættende Debat. Dehess kom ind paa en Omtale i «Social-Demokraten» om Monteringen «indri á sandi», og ønskede Sagen undersøgt. Joensen mente sig at have hørt Formanden ved det derværende Arbejde udtale at man paa Steder havde lagt en Cementræk længere ned end beregnet og andre Steder to, og endvidere var der faldet Udtalelser om at man vilde lave en kunstig Bund. Dette beroligede dog ikke Hr. Dehess, men videre kom denne Diskussion ikke. Fra Vandbygningssænet og Færo Amt forelaas der Skrivelse i lange Baner om den meget omdebatterede Opkørsel fra det noksom betænkeligt nyttige Havneanlæg. Til Regulering af Arvegrøve havde det Høistverlige Vandbygningssænet allerede indhæftet Tilbud fra Kampmann & Saxild og Steingrim Winther paa Udførselen af denne Regulering, som «naturligvis» foranstalles af V. B. V. Dette Skridt motiveredes med at V. B. V. ikke havde tænkt sig andre dygtige Folk paa Færøerne!

Mælkeforsyningsens Pakhus, der skal opføres paa lejet kommunal Grund i Vågshotn, behandlede, og der var Enighed om, at Kommunen skulde leje et Lokale til Havneæsenet af dette Pakhus.

Andre Sager var af mindre Interesse, saaledes ofredes en lang Tid af Mødet paa en Diskussion om Amtskommunens Bygning i «Vågshotn». Yderligere behandlede en Del Byggesager.

Til Pladsen som Kommunens Opsynsmand var 7 Andragere. Det overlodes til Kasse- og Regnskabsudvalget at ansætte en af Andragerne.

Ny Bank paa Færøerne.

I herværende Forretningskredse har der i den senere Tid været fremsat Ønsker om Oprettelse af endnu en Bank paa Færøerne, til Støtte for Erhvervslivet. Banken skulde i Realiteten være en Fiskeri- og Handelsbank.

De to Købmænd Chr. Holm Jacobsen, Thorshavn, og J. Fr. Kjølbro, Klagsvig er nu vent tilbage fra en Udenlandsrejse, og meddeler at det er lykkedes at tilvejebringe den fornødne Kapital til en ny Bank.

Aktietegningen vil blive paa-begyndt i nær Fremtid.

I Røg og Damp.

Onsdag den 9. ds. Kl. 10 om Aftenen ankom «Beskytteren» til Thorshavn, med fuld Damp, saa man skulde tro at den blev jaget, saadan Fart havde den paa. Der har vel ikke været Travlere efter den?

At det gjaldt noget eller maaske rettere meget, at «Beskytteren» saadan kommer fra Røden ind paa Reden og kaster Ankeret indenfor Møllehovedet, hvilken Plads den har hævedt under begge Færøerne den har haft i indeværende «Inspektionsetid», behøver man ikke at tvivle om, for hele to timer efter at Ankeret var faldet slog Flammerne ud fra Skorstenen som Set. Hans-Blus.

Om Morgenens var «Beskytteren» igen forsvunden, og var lige tidsnok Torsdag Eftermiddag at lægge Beslag paa den bedste Ankerplads ved Thorshavn, forend det norske Skib «Novae» og det danske «Fulton» arriverede. Disse Skibe medbragte Post og Fragt, og «Beskytteren» laa der, som saa ofte før og hindrede disse Skibe i at naa saa langt ind, som de havde ønsket.

Jóannes bóndi Patursson

hefur sent okkum grein, sum mót-mæli til tað, ið framflutt er her í blaðnum viðvíkjandi tí norroðu søguskriving um Føroyar undir verðaldararðargongum, serslakliga viðvíkjandi vorutíflutningi.

Plástroi loyvir henni ikki innivist á hesum sinni, og halda vit tað eisini vera ónýtt at skifta orð við longum greinum um hesa søguskriving, og endurprenta við tessvaga tað, ið skrivað var í «Norroða», so kunnu fólk betri kanna innillum, og tað hevur betri ávirkan enn langrokjút kjeg!

Joannes Patursson

flutte tvo erende som Íslendingarne søgjer — foredrag — um færøysk politik nu da han var i Reykjavik. Der er gode fragespør um desse i íslenska blað og i ollu hev dei denne gangen paa Ísland havt stor ans fyr Færøya sjølvstendestríd og foraren i striden. Tilslissi, fortel, «Tíminn», kappast alle um á fa Patursson til gjest. Der er ein ting me ikkje hev gatt etter fyrr, av dot som Patursson fortalde. I krigen var Færøyarar stionde fra Danmark og laut syta fyr si tilfirsia paa eigi hand. Dei fekk skipa seg med varor fra England eider Amerika og fekk deim heimflutte med íslenska skip. Danmark reiste sak um dette og vilde ha sirafi paa Færøyingarne fyr landsviss (forraderi mot fedraland). Patursson vart utvald som hovudmann. Da stemde den danske justisminister Færøyingar til Kaupenhavn til á bera vitne i saki. Dei svara alle som ein at dei let seg ikkje stemma utanlands til vitne i ei slik sak.

Ibson-kveldið

í Sjóneikarhúsinum gav ca. 180 kr. til «Føroya felag móti tuberklaskjúku».

TJALDBÚÐIN Í KIRKJUBØ

letist upp hósdagin 17. mai:

The, kaffi, leskidrykkur.

Lippur, í tunnum, saltadar, friskar og hvítar, keypir

Knud Lambaa

Telf. 42. Tórshavn. Telf. 42.

Klakksvík.

Aftur eitt framstig.

Hin framfirsni Keypmáðurin í Klakksvík harra J. Fr. Kjølbro, sum afturkomin er av úttanlandsferð, hevur keypt eina sleipustøð, ið er mest sum nýggj, og hon er so stór at hon kann taka upp trølarar og stórrí seglskip.

Tilfarið til hesa stóru sleipustøð kemur til Klakksvík í næstum, við einum skipi sum fraktað er til henda farm.

Tað er áhugavert at slíkar fyrirkur koma ílag, sum henda, tá hon kann geva arbeiði til nógvur hendur, umframt tað at Norðingar ikki nýðast at lata skipini aðrastaðni burtur á sleipustøðir. Tað er ikki fyrr enn í seinastu 15 árum at framburðurin hevur sett merkir í hesari hœvuðshygi í Norðoyum, og er hetta eitt framstig sum verður upphavsmanni sínum til heiðurs og landinum til níkið gagn.

Við lóg skulu lond byggjast.

Tað er sjálvandi, at einki land kann byggjast uttan tað hevur eina samfelagsskipan. Men tann standandi spurningurin er: Hvussu er nú henda skipan rokt? og hvørjir eru teir sum hana rokja? Svárið er stutt og greitt: Eftir tí tilfari sum liggur í okkara samfelagsskipan nú á dogum kann landið ikki rokjast øðrvísi enn tað er; tí teir sum lógina gera og landið hægrið hoya ikki til tað arbeiðandi fólkið og duga tí ikki á at skyna hvat arbeiðsmanninum tørvar.

Hvat er nú hœvuðsdeildin í teirri núgaldandi samfelagsskipan? Tað er at verja fyrri at einstaklingurin ikki missur valdið sitt, sum hann hevur, viðvíkjandi øllum sum fjøldin kann hava gagn av.

Peningamaðurin setur já fótur í spenni, so at arbeiðarin ikki skal koma til ræðið, tí so er eldur í koluni; og hann dugur ikki at ráða, hugsar peningamaðurin.

Peningamennirnir ræðast jú loysunarorð javnaðarmanna og royna tí av øllum alvi at byrgja fyrri, so arbeiðsmaðurin ikki skal koma við at gera landsins lógir. Teir ráðandi sum hava sitið, og tildeils sita enn við róðri í hánd, minnst ikki til, tað teir senda út lógir, sum eittast skulu at vera til vörn fyrri arbeiðsmannin, at arbeiðsmaðurin eigur fyrsta rætt í samfelaginum, arbeiðsmaðurin er tann, sum eigur fyrsta sess á øllum almennum pollum; tí hann er maðurin sum setur livið í váða fyrri at vinna sær og slum landi intøkur; og hann við slum arbeiði, er maðurin, sum er atvoldin í at tað stóra samfelags-hjólíð kann blíva gangandi; tessvaga eigur hann at vera við tá lógirnar blíva gjordar, sum verja skulu arbeiðsmannsins rættindir, og ikki sum nú, at tað, hann fær, skal vera av ríkmansins náðum.